

УЛАХАН КЫҢАМНЫ

Харага суохтар Бүтүн Союзтаагы общественнэ уонна баһааныылаах общественнай тэриэтэ. Кини сүрүу сыһа-соруга—көрбөт гражданны түмүү, общественнай туһалаах үлэ тарды, идеянай-политическай итин.

Биһиги оройуонмутугар общество магнайгы сүһүөх тэриэтэ 1957 сыллааха кини бастагы председателинэн үлэ ээбит В. Н. Дьячковскай көүлүһүнүнэн тэриэлибита. Онтон ида кини харага суохтары обществода киллэринга, туһалаах үлэ тардыга, эдэрлэри үөрэттэрин идени быһыларгар көмөлүүгө бадачча үлэни ытта.

Биһиги магнайгы сүһүөх тэриэтэ учуотугар 51 киһи турар. Кинилэр ортолоругар сибээс Одылууннаагы отделение почтаыона Г. С. Николаев, совхозтар рабочайдара Н. И. Эверстов уонна А. Р. Кривошапки, коммунальгай предприятиелар уонна тупсаран оноруу комбинаты рабочай Д. А. Макарова уола, курдук үтүө суобастаах үлэлэринэн ытыктарылы ылбыт дьоннор бааллар.

Советскай правительстве биһиги обществобыт чилиэннэригэр элбэх чэпчэтиилэри, улахан көмөнү оҕорор. Ол курдук, көрбөт эр дьон 50 саастарыгар үлэлэрин ыстааһа 15 сылтан итэдьа суох, дьахталлар 40 саастарыгар 10 сыл үлэ ыстаастаах буоллактарына пенсияга тахсаллар. I уонна II группадаах инвалидтар ханнык баҕарар тэриэтэ

үлэлэри түбэлтэлэригэр подоходнай полуоктан босколонуолор, санаторийдарга эмтэллэлэригэр, сыннааналларыгар боско путевканын туһаналлар. Онуоха I группалаах инвалид сирдыг киһитэ эмэ итинник чэпчэтиннэн туһанар. Общество чилиэннэре радионан исти киһи төлбүртэн босколонуолор, транспорт средстволарынан, такситтан уратыларга, боско айанылар бырааптаахтар (холобур, биһиэхэ оройуон иһигэр сылдьар автобустарга). Ону таһынан ордук кыамматтарга сылга бирдэ харчынан көмө оҕоһулар. Бу сылга киирэн баран оройуонга 10-тан тахса киһиэхэ 400 солк. суумалаах көмө оҕоһулуна. Общество аналлаах сурунааллардаах.

Итинник чэпчэтиилэринэн обществода учуока турар эрэ гражданныннэр туһаналлар. Оттон биһиэхэ обществода тарды туруга мөлүөх. Төһө эмэ наадылар дьон бааллары урдүнэн сельсоветтар исполкомнара докумуоннары түһэрбэттэр. Дьонунан, көрбөт гражданны олодун усулуобуйатын туоһулуур акт баар буолуохтаах. Ааспыт өттүгэр ондук докумуоннары Коптодо уонна Чакыр сельсоветтара эрэ түһэрбиттэ. Аны сорох сельсоветтар көрбөттөргө оттуур сирин аһаһытыга бэлэмиттэ суох сыннааналлар. Кэлэр өттүгэр итинник итаастар туоротылыах тустаахтар.

К. ПОПОВ,
общество магнайгы сүһүөх тэриэтэни председатели.

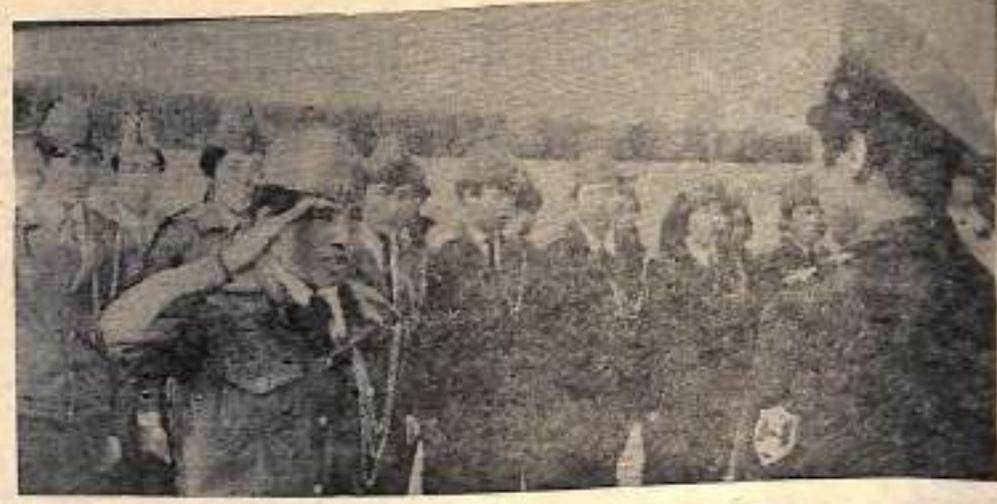
Оройуон орто оскуола-лары үөрэнээччилэрин начальнай байыаннай баһамманыларын программалар сеп түбэлтиннэриллэн быһылты үөрөх дьылы түмүктүүр бизе хонуктаах хонуктаагы занятиелар тэриэтиннээхтик ыстылыһаналар. Куоһалы күөлүн үрдүгэр палаточнай городока олорон оролор байыаннай бэлэмнэнигэ биллэлэрин, дьондордун көрдөрдүлэр. «Орленок» байыаннай-спортивнай ооньуу финалыгар кытанылар. Бу дьаһалы комсомол райкома, районо уонна райвоенкомат тэриэни ыттылар.

«Орленок» байыаннай-спортивнай ооньуу финальнай күрэхтэһиитигэр 7 орто оскуола хамаандата кытына. Быһа ону таһынан СПТУ хамаандата киирбитэ куоталаһыны сэрэхситтэ.

Балаһыанна быһытынан ытылыбыт 7 көрүнигэ күрэхтэһиит бэрт көхтөөхтүк барда.

ГТО многоборьетыгар Дирин орто оскуолатын үөрэнээччилэрэ эрэллээхтик бастаатылар. Иккискэ хатылылар, үһүскэ интернат-оскуола хамаандата табыстылар. Саамай уустук көрүгүнэн кроска, 500 м уонна 100 м сүүрүүлэргэ нормативтары туттары, уолаттарга тардыны, кыргыттарга аһыныны буолулар.

Дирингэр автоматы өһүлүүгэ уонна хомуһууга эмэ тэһиэхтэрин булбатылар. Сыланнар иккискэ, чурапчылар үсүнү ыллылар. Бу көрүнигэ СПТУ үөрэнээччилэрэ ордук мөлүөх бэлэмнээхтэре көһүннэ. Ол оннугар автоматы-

Бастакы — Дирингэр

«Орленок» байыаннай - спортивнай ооньуу финалыгар

нан сылы ытытыга Хатылы олооро утарылаһааччыларын олох тутуулары — 240-тан тахса очкуну хомуһан кыайылыларын табыстылар. Иккискэ буолбут сыланнартан Дирин хамаандата бир очкунан эрэ хаалан үһүс миестэлэни.

Салгытан саба түһүүттэн комүсканигэ военкарированнай эстафетага сыланнар кыайдылар. Чурапчылар иккискэ, кытаанахтар үһүс буолулар.

Байыаннай-спортивнай эстафетага Сылан, Дирин уонна Чурапчы хамаандалара үс бастакы миестэлэри ыллылар.

Онон уопсай түмүккэ Дирин орто оскуолатын хамаандата бастаата. Кинилэртэн бэрт кыран хаалан хатылылар иккискэ, сыланнар үһүс миестэлэри ыллылар.

Күрэхтэһиит көрүниитэн ордук албэх ыстарааптыр очкуну олорон автоматынан сылы ытытыга ыллылар. Бу көрүнигэ арай Хатылы-

уолаттара Гоша Новгородов 5 ботуруонунан бастык көрдөргүтэ 46, Миша Ефремов 43, Кытаанахтан Ваня Федосеев 41 очколанан атыттартан лаппа чорбойдулар.

Сыланнар ГТО многоборьетыгар уонна ытытыга арай кичэйэн бэлэмнэмиттэре буоллар уопсай түмүккэ атыттары кырааһынан бырадар кыахтарын туһаматылар.

Эмэ ити курдук, интернат-оскуола үөрэнээччилэр кыахтарын ситэ туһаматылар. Кинилэр строевой хааныыга, ытытыга уонна байыаннай-спортивнай эстафетага тэбиллэннэр алты миестэге хаалдылар. Оттон кытаанахтар многоборьета үчүгэй эрэри атын көрүнигэре

мөлүөх бэлэмнээхтэре көһүннэ.

Кыайылылаахтарга БВСЛКС райкомун, районо наһараадалара туттарыдыһаннар.

Түмүккэ Мугудай, Хайахсыт оскуолалары киирэр кыахтаах эрэри күрэхтэһиигэ кэлбөттөрин, суолта биэрбөттөрин биллэтир, кытаанахтык ыһытар наада.

П. СПИРИДОНОВ,
күрэхтэһиит кылааннай судьуйата.

СНИМОККА: Сылан орто оскуолатын IX кылаан үөрэнээччигэ Ваня Никитин павод командирлар старшай сержант Николай Пермяковка отделение стройга бэлэмни ролордыр.

П. ОКОНЕШНИКОВ
Фотота.

Ойуур баһаарын умуруоруу сүрүн көрдөбүллэрэ

(Бүтүүтэ. Иккис 3-с сир. көр.)
аппалаах ураастаах буолуохтаахтар. Уот дьонноттөр ханаабаны туорааһын бобулар. Баһаары умуруорууга быһааччы кыттар дьон биринин спец-танастан ураты төбөгө кэтөр шленнарынан (наскаралына), ону тэнэ буруостан көмүскэнэр мааскаларын эбэтэр противозастыриин хааччылаахтаахтар.

Төрдүһүнэн, баһаары умуруоруу көмүгэр уот быһа сизбит кураанах тивитторун көрө сылдьан эрбэн эбэтэр сүгүнэн көрдөн баһаар дьонноттөр өхтөрүлүөхтөөх. Ити дьон-оһол тахсытын сэрэтэр.

Ойуурга уот бера турар көмүгэр маһы соҕустоһаалаһын, тивийн үлэлэри тохтотулуохтаахтар.

Басининэн, сир үрдүнэн уоту умуруоруу

саамай тэһиит уонна судургу ньымаларынан сабыта өһүү, буорунан саба ыһы, уот кытыты уонна ыстары буолаллар. Улахан баһаары умуруорууга бу ньымалары умайы күһө уураабыт көмүгэр, сарсыарда эрдэ эбэтэр ыкса кыһа, тутталлар.

Алтыһынан, күүстөөх баһаары умуруоруу көдүүстөөх ньыматынан утары уоту ыстыгы буолар. Бу түбэлтэге сир үрдүнэн умайар матырыйааллар сизтиллэллэр. Уматыны ыстарга тирох балаһаларынан суоллар, ылдыктар, ханаабалар буолуохтарын сеп. Ардыгар итинник балаһаны искусственинай ньыманан өгөрөллөр. Утары уот, үөһэ этиллибитин курдук, салгыны ситэ үрдүүр, тьмад мөлүүр көмүгэр ыстыллары ордук.

рууну 5—7 кыһаах биригэде телорор, онтон салгыны уматар. Маһылаах уматар аппараттары үлэге бэлэмнэһиингэ уонна көһөрөн иһигэ 2—3 киһи, балаһаны оҕорууга 1 киһи сылдьар, уматар аппараты эмэ 1 киһи үлэлэтэр. Уматыны контуруолаһаһытыга уонна уот балаһа тас өттүгэр куоттарына умуруорууга 1—2 киһи анаар.

Сэттэһинэн, рабочайдар сыннаанар уонна көһөр сирдэре ойуур баһаары бохсуллубут өтүүн кыраныссатытан 100 метртэн итадьа суох тэһиччи буолуохтаах уонна 2 метртэн кырата суох кэтиттээх аналлаах минерализованнай балаһанан бүдэниэхтээх. Уот бара турар зонатыгар тохтоһун, хонуу бобулар. Баһаары умуруорууга сылдьар рабочайдар аһыыр астарын,

кыһа уулары авалан бориллээхтээх.

Уоту умуруорууга сылдьар дьон көһүлө суох баран хаалылар бобулар. Бир эмэ киһи уокка ситэр, баһылар эбэтэр буруога тумнастар түбэлтэтигэр эрэ барыан сеп. Уокка хаарыйтарбыт дьонно аналлаах аптекаттан бастакы суһал көмө онсуһулуохтаах, кутталаах сизтигэ уонна баһырыгыга түргэнник балаһаһа илдьиллээхтээх.

Гражданныр, сайытыгы көмгө ойуурга уоту дьалабайдык туттуу бирдэ түбэлтэтин таһаарымаг! Өйдөөг, умулларылыбакка хаалларылыбыт костер, боппүрүөскэ төбөгө улахан хоромньуну оҕорор кутталаах. Ойуур—биһиги сьмапата биллэбит барда-бейбыт. Кинини харастаһын—бүтүүммүт дьмалата.

Н. ЗОРИН,
Тааттатаагы анна-отделение кэтээн көрөөччү дьонна.

ОРОЙУОННААҒЫ СПАРТАКИАДА ПРОГРАММАТА

БЭС ЫЙЫН 13 КҮНЭ
Күнүс 15 чаастан—волейбол.
БЭС ЫЙЫН 14 КҮНЭ
10 чаастан—хапсадай, эр-дьон 100 м сүүрүүлэрэ, дьахталлар үһүс ыстаныларга.
10 ч. 30 мүн.—дьахталлар 100 м сүүрүүлэрэ, эр дьонно уһуну ыстаныны.
11 чаастан—үстэ тохтуруйан ойуу. 11 ч. 30 мүн. 1980 м кросс.
12 чаастан—спартакиаданы аһыы.
13 чаастан—400 м сүүрүү, кыһыны.
14 чаастан—эбизт.
15 чаастан—100 м сүүрүүгэ фьомал.
15 ч. 20 мүн.—1500 м сүүрүү, ыстаага, гира, Волейбол.

БЭС ЫЙЫН 15 КҮНЭ
10 чаастан—хапсадай, 200 м сүүрүү.
11 ч. 30 мүн.—эр дьонно үрдүгү көтүү.
11 ч.—200 м—сүүрүүгэ фьинал, 800 м сүүрүү, куобах.
12 чаастан—ветераннар 1500 м, 800 м сүүрүүлэрэ.
13 чаастан—эбизт.
14 чаастан—мас тардыһытыга, дьахталлар үрдүгү көтүүлэра.
14 ч. 30 мүн.—эстафеталар (4x100 м).
14 ч. 50 мүн.—эр дьонно 5000 м сүүрүү.
Волейбол.
16 чаастан—спартакиаданы сабыны.

ТЭРИЭР КОМИТЕТ.

Редактор **А. Е. ЧИЧИГИНАРОВ.**

Олох-дьаһах комбината бирдниллэн ыаллар дьыллэрин көндөйүн тутууга биригээдэ тэрийда. Туттарааччылар дьыллэрин маһын бэйэлэрэ суорбут, муохтаах эбэтэр паклялаах буолуохтаахтар. Дьон туттарыан бадалаахтар үлэ чаһыгар көлөн дуоһаардаһыны.

Маһы тэнэ комбинатка чаһы өрөмүөннээччи үлэлэн эрэр.

АДМИНИСТРАЦИЯ.

Мелиорация ПМК-гар ДТ-75 тракторга ТРАКТОРИСТАР наадалар. Үлэге ылылыытыгар кьартири-нан зааччылааллар.

БИҢИГИ ААДЫРЫСПЫТ: почтаыой индекс 678700, Чурапчы с., Карл Маркс уул., 12, ТЕЛЕФОННАРЫТ: редактор—21-395, отделелар—21-495 уопсай—21-505.

Индекс 60849. Газета ыһыдыт по вторникам, четвергам и субботам на якутском языке. Объем 1 печ. лист. **ЧУРАПЧИНСКАЯ РАЙОННАЯ ТИПОГРАФИЯ** с. Чурапча, ул. Карла Маркса 12. Тираж 3165.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.